

renesans

KLASYCYZM

- dążenie do tego, aby dorównać ANTYCYZNYM wzorcom
- zasada mimesis (twórcze naśladowanie natury bądź dzieł starszych poprzedników)
- zasada decorum (adekwatny do tematyki dzieła dobór stylu, kompozycji, języka i gatunku)

ośrodki naukowe
UNIVERSITY

HUMANIZM

- lat. humanus - ludzki, związany z człowiekiem
- TERENCJUSZ (starożytność)

- literatura
- sztuka
- filozofia
- etyka
- polityka
- prawo
- medycyna
- retoryka
- gramatyka

„Człowiekiem jestem i nic, co ludzkie, nie jest mi obce”
 „Homo sum humani nihil a me alienum puto”
 (Terencjusz - komediopisarz)

lat.
 czytano dzieła klasyczne
 w oryginalnie

- humanizm krążył do toniecnosci zachowania w trudnej sytuacji spokoju i opanowania
- życia w zgodzie z naturą

STOICYZM

- prąd filozoficzny, w którym najważniejszym aspektem jest osiągnięcie mądrości (cnoty) wynikającej z życia uporządkowanego i w harmonii ze sobą, z innymi
- ideał człowieka to mędrzec
- idealnym stanem był stan apatii, czyli odcięcia się od emocji

- estetyczna jednorodność utworu
- harmonijna, uporządkowana i regularna konstrukcja dzieła

W Polsce
 Akademia Krakowska (1364)

ad fontes
 lat. „do źródeł”

Scanned with CamScanner

reformacja

- cel - odnowa chrześcijaństwa
- uwenano wyjątkość Pisma Św. nad autorytetem Kościoła jako instytucji
- wystąpienie k 1517r. → 95 tez

- reformacja sprawiła, że coraz częściej tłumaczono Biblię na języki narodowe

Erasmus z Rotterdamu "Pochwała głupoty"

- **ironizm** - teoria zakładająca potrzebę satysfakcji i zyciowości w rozciąganiu formach zapadłych, sprzecznych, religijnych i politycznych

renesans

- ↳ nie ma idei dla których warto zabijać
- ↳ sceptycyzm - filozofia inspirowana epikurejczykami i sceptykami

Michel de Montaigne "Próbny"

- ↳ miara prawdy jest rozum
- ↳ człowiek jest ciałem
- ↳ życie ludzkie podlega zmiennym prawom

↳ służebna rola Kościoła wobec ludzi

- ↳ dążenie do godności i pokoju
- ↳ postępowanie i wojen

Giovanni Pico della Mirandola "O godności człowieka"

neoplatonizm renesansowy

- ↳ pod wpływem dzieł PLATONA
- ↳ interpretacja starożytnych mitologii i literatury k odwołaniu do idei zakartych k Pismie Św.

filozofia

Niccolo Machiavelli "Dzięk"

- **machiawelizm** - dotyczy polityczna
- ↳ kierowanie państwem → cel uścisga środki
- ↳ dopuszczalne są nieetyczne metody zaprzemienia k celu osiągnięcia dobra goitu

Tomasz Morus "Utopia"

- **zognitayem**
- ↳ dobytek maja, cienie i prasa
- ↳ dobra są dzielone w potne

literatura

- Jan Kochanowski
- ↳ pioski, trasy, frazeta
- ↳ wiersze odczone
- ↳ poeta doctus
- ↳ seminarium

TEMATY

- ↳ natura
- ↳ uwaga życia
- ↳ horacjaizm
- ↳ Bóg, religia, cnota i bogiem
- ↳ wieś
- ↳ podmioty wstę i porywy
- **Mikołaj Rej**
- ↳ życie człowieka "pocieszono"
- **Szekspir**
- ↳ tragedia
- ↳ gatunki
- ↳ komedia
- ↳ miłość
- ↳ siła władzy

F Petrarca sonet

G. Boccaccio nowela

